

Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»
Факультет фізичного виховання
Кафедра фізичної терапії, фізичного виховання та біології

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Перший проректор

С. Набока

«27» червня 2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ПАРАЗИТОЛОГІЯ

підготовки здобувачів

першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

(назва рівня вищої освіти)

спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(шифр і назва спеціальності)

за освітньо-професійною програмою

Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

(назва програми)

мова навчання українська

Розробник: Кушакова І.В., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології ДВНЗ «ДДПУ».

Рецензенти:

Дичко В.В. – доктор біологічних наук, професор, завідувач кафедри фізичної терапії, фізичного виховання і біології ДВНЗ «ДДПУ».

Євтухова Т.А. – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничо-математичних дисциплін та інформатики ДВНЗ «ДДПУ».

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри фізичної терапії, фізичного виховання та біології

Протокол № 8 від «27» червня 2022 р.

Завідувач кафедри фізичної терапії,

фізичного виховання та біології _____ В.В. Дичко

Погоджено групою забезпечення спеціальності 014 Середня освіта (Біологія та здоров'я людини)

Керівник групи забезпечення _____ І.В. Кушакова

Затверджено та рекомендовано до впровадження вченою радою
Державного вищого навчального закладу
«Донбаський державний педагогічний університет»

“27” червня 2022 р.

протокол № 9

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 5	Вибіркова	
Загальна кількість годин – 150	Рік підготовки:	
	4-й	4-й
	Семестр	
	7-й	7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: контактних – 4 самостійної роботи здобувача – 8	Лекції	
	32 год.	10 год.
	Практичні	
	32 год.	8 год.
	Самостійна робота	
	86 год.	132 год.
Вид контролю: екзамен		

Мета вивчення навчальної дисципліни «Паразитологія» полягає в ознайомленні студентів із організацією паразитарних систем, їх основними властивостями, шляхами розвитку та взаємодією між паразитом і хазяїном.

2. Матриця результатів навчання, методів навчання, методів контролю з навчальної дисципліни (вибіркової) «Паразитологія»

Результати навчання	Методи навчання	Методи контролю
<ul style="list-style-type: none"> – знання природничих та конкретних біологічних наук в обсязі, необхідному для обґрунтування загальнотеоретичних питань біології і основ здоров'я людини (об'єктно-предметна область, термінологічний апарат, теорії і концепції, закони і закономірності, методи дослідження, історія розвитку тощо); – здійснення аналізу структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів; – здатність орієнтуватись у морфологічних пристосуваннях до спільного існування паразита і хазяїна; вплив паразита на хазяїна та відповідних реакціях хазяїна на паразита; сучасних підходах до боротьби з основними паразитозами людини та тварин, життєвих циклах найбільш поширених в Україні паразитичних тварин; – розуміння загальних закономірностей історичного розвитку біологічних систем. 	<p>Словесний метод (лекції, що проводяться з використанням наочності – застосуванням презентацій, відеоматеріалів, демонстрації натуральних об'єктів, моделей та муляжів; обговорення, бесіда, дискусія, аналіз);</p> <p>практичний метод (практичні роботи, вивчення закономірностей еволюційного процесу, набуття практичних навичок; інтерактивні методи (мозковий штурм, робота у групах), аналіз конкретних ситуацій, розробка презентацій, реферативна робота).</p> <p>У рамках самостійної роботи використовуються діагностичні та пошукові методи навчання відповідно до типу та складності завдання.</p>	<p>Вхідний (бесіда).</p> <p>Поточний контроль (письмові роботи у формі рефератів, презентацій, доповідей); усне опитування; письмове опитування (тестування, звіт про виконання практичної роботи, відповіді на питання).</p> <p>Вирішення компетентнісно-орієнтованих практичних завдань; поточні та контрольні тестування.</p> <p>Підсумковий контроль (екзамен).</p>

3. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	усього	зокрема			усього	зокрема		
		л	пр.	с. р.		л	пр.	с. р.
Тема 1. Медико-біологічні основи паразитизму та трансмісивних захворювань. Шляхи розселення паразитів, специфічні та механічні переносники	14	2	2	10	16			16
Тема 2. Паразитичні представники підцарства Найпростіші, типу Саркомастигофори і типу Війчасті	18	4	4	10	20	2	2	16
Тема 3. Паразитичні представники підцарства Найпростіші, типу Апікомплексні	18	4	4	10	18	2		16
Тема 4. Екологія гельмінтів. Тип Плоскі черви – паразити людини. Клас Сисуни	22	6	6	10	20	2	2	16
Тема 5. Тип Плоскі черви – паразити людини. Клас Цестоди	20	4	4	12	16			16
Тема 6. Тип Первиннопорожнинні, клас Круглі черви – паразити людини	20	4	4	12	22	2	2	18
Тема 7. Тип Членистоногі. Клас Павукоподібні: отруйні павукоподібні (павуки, скорпіони). Ряд Кліщі – збудники хвороб та переносники збудників інфекцій та інвазій	18	4	4	10	16			16
Тема 8. Тип Членистоногі. Клас Комахи, ряд Воші, ряд Клопи, ряд Блохи, ряд Двокрилі: збудники хвороб і переносники захворювань людини	20	4	4	12	22	2	2	18
Усього годин	150	32	32	86	150	10	8	132

4. Програма навчальної дисципліни

4.1. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Паразитологія як наука. Медико-біологічні основи паразитизму та трансмісивних захворювань	2	
2	Паразитичні представники підцарства Найпростіші. Тип Саркомастигофори. Тип Війчасті	4	2
3	Паразитичні представники підцарства Найпростіші. Тип Апікомплексні	4	2
4	Екологія гельмінтів. Паразитичні представники типу	6	2

	Плоскі черви. Клас Сисуни		
5	Паразитичні представники типу Плоскі черви. Клас Цестоуди	4	
6	Паразитичні представники типу Первиннопорожнинні, клас Круглі черви	4	2
7	Тип Членистоногі. Отруйні представники класу Павукоподібні: павуки, скорпіони. Збудники хвороб та переносники збудників інфекцій та інвазій ряду Кліщі	4	
8	Тип Членистоногі. Клас Комахи, ряд Воші, ряд Клопи, ряд Блохи, ряд Двокрилі: збудники хвороб і переносники захворювань людини	4	2
<i>Разом:</i>		32	10

4.2. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Поняття про паразитизм і трансмісивні захворювання. Шляхи розселення паразитів, специфічні та механічні переносники	2	
2	Паразитичні амеби. Паразитичні Тваринні джгутикові: трипаносоми, лейшманії, лямблії, трихомонади. Паразитичні Війчасті: балантидій	4	2
3	Паразитичні апікомплексні класу Споровики: токсоплазма, малярійний плазмодій, еймерії, бабезії	4	
4	Паразитичні плоскі черви: печінковий сисун, котячий сисун, ланцетоподібний сисун, кров'яні сисуни	6	2
5	Паразитичні плоскі черви: бичачий ціп'як, свинячий ціп'як, карликовий ціп'як, широкий стьожак, ехінокок	4	
6	Паразитичні круглі черви: аскарида людська, гострик, волосоголовець, кривоголовка, трихіNELA, ришта	4	2
7	Отруйні представники класу Павукоподібні: павуки, скорпіони. Збудники хвороб та переносники збудників інфекцій та інвазій ряду Кліщі: амбарні, коростяні, червонотілкові, гамазові, іксодові кліщі, залозниці	4	
8	Збудники хвороб і переносники захворювань людини класу Комахи: воші, блохи, клопи, комарі, мухи, гедзі, оводи	4	2
<i>Разом:</i>		32	8

4.4. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Історія паразитології. Шляхи розселення паразитів, специфічні та механічні переносники	10	16
2	Вільноживучі патогенні амеби	10	16
3	Мікроспоридії та міксоспоридії: видове різноманіття, біологія, значення у житті людини, профілактика захворювань людини та тварин	10	16
4	Моногенії, скреблянки, нематоморфи – паразити людини і тварин	10	16
5	Діплідіоз, монезіоз – гельмінтози тварин	12	16
6	Лоа лоа, вухерерія, бругія, онхоцерка, діпеталонема – паразитичні круглі черви	12	18
7	Амбарні кліщі – переносники патогенних мікроорганізмів	10	16
8	Поцілункові клопи як переносники небезпечних патогенних найпростіших	12	18
<i>Разом:</i>		86	132

5. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

За накопичувальною 100-бальною шкалою	За національною шкалою	
	для екзаменів, звітів з практики, курсових робіт	для заліків
90 – 100 балів	відмінно	зараховано
89 – 75 балів	добре	
60 – 74 балів	задовільно	
26 – 59 балів	незадовільно	не зараховано
0 – 25 балів	неприйнятно	

6. Засоби діагностики результатів навчання

1) усні опитування на практичних заняттях – індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда (оцінюється рівень розуміння здобувачем теоретичного матеріалу, вміння формулювати запитання до теми та давати на нього відповідь, якість підготовки домашнього завдання);

2) перевірка виконання завдань практичної роботи – звіт, письмове тестування; вирішення проблемних задач; в тому числі перевірка вміння аналізувати й застосовувати одержані знання для вирішення практичних завдань; перевірка результатів виконання завдань для самостійної роботи.

3) екзамен, який вимагає підготовки відповіді на три теоретичних запитання.

Питання до екзамену

1. Історія розвитку паразитології в Україні та за кордоном.
2. Поняття паразитизму, предмет та завдання паразитології.
3. Шляхи переходу до паразитичного способу життя. Становлення системи паразит-хазяїн. Типи систем паразит-хазяїн.
4. Місце паразитів у тваринному світі (паразитичні найпростіші та багатоклітинні).
5. Біологічні властивості системи паразит-хазяїн.
6. Медико-біологічні основи паразитизму та трансмісивних захворювань.
7. Шляхи розселення паразитів, специфічні та механічні переносники.
8. Паразитичні представники підцарства Найпростіші, типу Саркомастигофори. Паразитичні амеби.
9. Паразитичні представники підцарства Найпростіші, типу Саркомастигофори. Паразитичні Тваринні джгутикові.
10. Трипаносоми: патогенний вплив на організм людини.
11. Лейшманії. Патогенний вплив на організм людини.
12. Лямблія. Патогенний вплив на організм людини.
13. Трихомонади. Патогенний вплив на організм людини.
14. Паразитичні представники підцарства Найпростіші, типу Війчасті. Балантидії. Патогенний вплив на організм людини.
15. Паразитичні представники підцарства Найпростіші, типу Апікомплексні.
16. Цикл розвитку малярійного плазмодія та токсоплазми.
17. Екологія гельмінтів. Тип Плоскі черви – паразити людини і тварин. Клас Сисуни. Печінковий сисун, котячий сисун, ланцетоподібний сисун, кров'яні сисуни. Цикли розвитку, значення.
18. Тип Плоскі черви – паразити людини і тварин. Клас Цестооди. Бичачий ціп'як, свинячий ціп'як, карликовий ціп'як, широкий стьожак, ехінокок: цикли розвитку, значення.
19. Тип Первиннопорожнинні, клас Круглі черви: паразитичні представники (аскарида людська, гострик, волосоголовець, кривоголовка, трихінела, ришта).
20. Тип Членистоногі. Клас Павукоподібні: отруйні павукоподібні (павуки, скорпіони).
21. Ряд Кліщі – збудники хвороб та переносники збудників інфекцій та інвазій.
22. Тип Членистоногі. Клас Комахи, ряд Воші – паразити людини.

- 23.Паразитичні представники ряду Клопи.
- 24.Ряд Блохи – паразити та переносники збудників інфекцій.
- 25.Ряд Двокрилі: збудники хвороб і переносники захворювань людини.

7. Рекомендована література

Основна

1. Ковальчук Г.В. Зоологія з основами екології : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Вид. 2-ге, випр. і допов. Суми : Університетська книга, 2020. 615 с.
2. Неведомська Є.О., Маруненко І.М., Омері І.Д. Зоологія. Навчальний посібник. К. : Центр навчальної літератури, 2019. 290 с.
3. Сабадишин Р.О., Бухальська С.Є. Медична біологія. 3-тє вид. Вінниця : Нова книга, 2020. 344 с.
4. Марченко А.Б. Лісова ентомологія. Навч.-метод. посібник. Київ : ЦУЛ, 2020. 134 с.
5. Медична біологія : Посібник з практичних занять / О.В. Романенко, М.Г. Кравчук, В.М. Грінкевич, О.В. Костильов; за ред. О.В. Романенка. 2-е вид. К. : ВСВ «Медицина», 2020. 472 с.

Додаткова

1. Мазуркевич А.Й., Трокоз В.О., Карповський В.І. та ін. Фізіологія сільськогосподарських тварин. Практикум. Київ : Центр навчальної літератури, 2020. 340 с.
2. Енциклопедія мігруючих видів диких тварин України / під загальною редакцією Полуди А.М. Київ, 2018. 694 с.
3. Світ тварин. Ілюстрований атлас. Київ : Рідна мова, 2020. 264 с.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

- 1.https://www.youtube.com/watch?v=19SvSCGr2oo&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%A1%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2
2. <https://tvarunu.com.ua/>
3. <https://discover.in.ua/animals/>
- 4.https://www.youtube.com/watch?v=wL5xsDjdUXw&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%A1%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2
- 5.https://www.youtube.com/watch?v=gpH70k-9hNM&ab_channel=%D0%9E%D0%BB%D0%B5%D0%B3%D0%A1%D0%BC%D0%B8%D1%80%D0%BD%D0%BE%D0%B2

9. Посилання на дистанційний курс

Дистанційний курс «Паразитологія» на навчальній платформі Moodle
<http://212.3.125.77:9090/moodle/course/view.php?id=2682>